

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan (poldne, izveniši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

In kje je efekt?

Ni bilo še kmalu v Ljubljani shoda, ki bi bil tako sijajno obiskan, kakor je bil nedeljski protikorupcijski shod. Ni bilo pa kmalu tudi še shoda, ki bi rodil tako majhen uspeh. Moremo skoraj reči, da je danes vsaka njegova sled čisto izbrisana in da smo ravno tam, kakor že tega shoda sploh ne bi bilo.

Prepričani smo, da se nam bo ugovarjalo, da shod sploh ni mogel imeti nobenega posebnega vidnega efekta, ker je bil njegov namen samo ta, da manifestira solidarnost slovenskega naroda proti korupciji. Toda ta ugovor ne drži. Da je slovenski narod proti korupciji, tega ni bilo treba še posebej dokazovati, ker tako dokazovanje bi pomenilo naravnost žalitev njegove znane poštenosti. Da pa je bil nedeljski shod tudi manifestacija solidarnosti slovenskega naroda za skupen boj proti korupciji, ta dokaz se žal ni posrečil. Zakaj kljub vsem opominom ni hotela SLS sprejeti med prireditelje tudi druge stranke, temveč je hotela na vsak način dokazati, da je ta shod samo njena prireditelja, da je za boj proti korupciji samo ona.

S tem pa je storila SLS težko napako, ker je ustvarila utis, da je slovenski narod strankarsko tako razcepljen, da se niti v boju proti korupciji ne more povzpeti do solidarnosti in do enotnega nastopa. Za korupcioniste izvira iz te konstatacije samo en nauk, da zadestuje, če izkoristijo strankarsko razcepljenost Slovencev, ker se jim potem ni treba bati skupnega nastopa slovenskega naroda proti korupciji.

Druga napaka shoda je bila, da ni podal nobenih konkretnih obtožb. Če bi hotel n. pr. uprabitati drž. pravdnik material, ki ga je podal ljubljanski shod za obtožbo proti korupcionistom, bi moral konstatirati, da je ta material ravno tako premalo konkreten, kakor je bil ves dotodaj znani in od časopisov podani material. In vendar bi bil pravi efekt shoda samo tedaj, če bi odšel vsak poslušalec s shoda v prepričanju, da je bil naveden tako konkreten material, da je drugi dan med policijskimi vestmi dokumentiran efekt shoda.

A tretja in glavna napaka ljubljanskega shoda je, da mu ni sledila nobena druga akcija. Nikakor pa ne zadostuje, če kdo zbere za manifestacijo ene misli na tisoče ljudi, temveč zbrane ljudi treba voditi k novim akcijam in izrabiti navdušenje, ki ga je rodil shod. Toda naj še tako iščemo kake akcije, ki je sledila ljubljanskemu shodu — ne najdemo je. Veditelji vseh naših glavnih opozicijskih strank so bili zbrani na ljubljanskem shodu, toda v skupščini ni bilo niti najmanjšega odmeva na ljubljanski shod. In ni bilo niti shodov po drugih mestih države in ljubljanski shod je ostal osamljen, ko da bi bila Ljubljana sedež korupcije.

Nezadostno pripravljen, napačno izveden in premalo izrabilen je bil ljubljanski shod in zato je njegov efekt izostal. To pa je glavna in najtežja napaka ljubljanskega shoda. Shod bi moral povečati poštenost volilcev, dati jim nevega znanja in jih podžgati za nov boj. To pa je mogoče le, če bi sledila shodu nova akcija in če bi volivce videl, da je bil ljubljanski shod samo začetek velikopoteznega in neodjenljivega boja proti korupciji. Če bi to ljubljanski shod bil, potem bi bilo naše vprašanje: in kje je efekt? tudi edveč. Tako pa moramo to vprašanje ponoviti, da se ne ponovi več, da bi tako mogočen shod ostal brez efekta, kakor moramo o ljubljanskem — žal konstatirati.

Skupščina še ne bo odgodena.

Beograd, 10. junija. Minister dvora je prejel od Bože Maksimovića, dr. Ninčiča in Vase Jovanovića podrobno poročilo o položaju. Na podlagi teh informacij je poročal kralju, da je politična situacija normalna. Njeg. Vel. kralj želi, kakor se doznava, da se prej dokončajo in sprejmo nujni zakonski predlogi in da gre skupščina šele potem na počitnice. Izjava predsednika vlade Nikole Uzunovića se spravlja s to kraljevo željo v zvezo. Radičevci si odkritosrčno prizadevajo, da ostane skupščina še zbrana. Odnosi v vladi so prijateljski. Zato se sodi, da bo

vladi uspelo, do 10. julija dovršiti tiste posle, ki so predvideni. Po tem roku pa naj bi skupščina odšla na odmor.

Beograd, 10. junija. Pred početkom včerajšnje skupščinske seje se je predsednik skupščine Marko Trifković dolgo časa razgovarjal s predsednikom vlade Nikole Uzunovičem. Govorila sta o delu skupščine. Sklenjeno je bilo, da se dokončajo najprej najvažnejši zakonski predlogi in da šele potem odide skupščina na poletne počitnice. Dela se v odborih in v skupščini ne glede na obstrukcije, ki je obeta opozicija.

Še vedno se delajo kombinacije.

Beograd, 10. junija. Sineči se je v političnih krogih razširila vest, da v radikalnem delu vlade najresneje delajo na razširjenju današnje koalicijske. Vlada bi se utrdila na ta način, da bi prišle vanjo nekatere manjše skupine. Po težnjah, ki jih zasledujejo radikali, katerim stoji na čelu Nikola Uzunović, naj bi se današnja vladna koalicija razširila v prvi vrsti na demokrate in muslimane. Po zadnjih vestih bi imeli vstopiti v novo vlado tudi slovenski klerikali. To stališče je bilo sporečeno včeraj tudi ne-

katerim uglednim osebam iz opozicijskih skupin. Vsi politični krogi so to obširno komentirali. Zanimivo je omeniti, da so demokrati vse to prizadevanje sprejeli z rezervno in naglašali, da gre tu samo za to, da bi se demokrati in druge manjše skupine angažirale za sprejem zakona o neposrednih davkih in da bi se ublažila akcija, ki jo je započela opozicija proti korupciji. Kljub temu so se te verzije sineči še vzdrževale. Misli se, da se bo resno začelo razpravljati o tem šele danes.

STALIŠČE BOŽE MAKSIMOVIĆA VEDNO MOČNEJŠE.

Beograd, 10. junija. Notranji minister Boža Maksimović je včeraj v svojem kabinetu konferiral s svojimi prijatelji. Sprejel je tudi nekaj velikih županov posebno vojvodinskih, katerim je dajal navodila za prihodnje občinske volitve.

V zadnjem času opažajo, da je krog pristašev Bože Maksimovića v Beogradu vedno večji in da Krsta Miletić izgublja na terenu. Borba med tema dvema skupinama je za nekaj časa ponehala. Zdaj se je pa zopet postrila, posebno pa po zadnjem nesmetenem govoru Ljube Živkovića na shodu v Beogradu. Nekateri se trudijo, da bi prišlo do sprave med Maksimovičem in Miletićem. V tem oziru računajo na dohod Ace Stanojevića, ki se misli za stalno preseliti v Beograd.

DR. VOJA MARINKOVIĆ POSTAJA AKTIVNEJŠI.

Beograd, 10. junija. V političnih krogih so včeraj komentirali nastop demokratov v skupščini o priliki glasovanja za konvencije z Italijo. Splošno so opazili, da poslanec Šimenković, ki bi bil moral podati izjavo v imenu demokratov, ni prišel pravočasno na sejo. Večina demokratov sploh ni bila navzoča na seji, cni pa, ki so se seje udeležili, so glasovali za vladni predlog. Sodi se, da je v tem en dokaz več, da demokrati preko skupine Voje Marinkovića, ki je zadnji čas postal vse aktivnejši, delajo na vstop v vlado RR in da so njihovi pogoji za vstop zadnji čas prav minimalni.

AKCIJA OPOZICIJE.

Beograd, 10. junija. Včeraj so se načelniki opozicijskih skupin posvetovali o političnem položaju ter o bodoči taktiki proti vladi. Sklenili so zahtevati, da skupščina čim dalje časa dela in da se forsira delo v odborih. Anketni odbor za korupcijo naj svojih sej sploh ne prekinja, temveč naj zboruje vsak dan. Pri tej priliki so tudi sklenili, da se bo v najkrajšem času priredil v Beogradu velik shod proti korupciji. Na shodu bodo govorili zastopniki opozicijskih skupin. Vlada si bo najbrž prizadevala, da ta shod prepreči.

BODRERO PRIREDI BANKET.

Beograd, 10. junija. Italijanski poslanik Bodrero priredi danes banket, na katerega so vabljene vsi diplomatski zastopniki, člani naše vlade in zastopniki parlamentarnih krogov. Včeraj so trdili, da je ta banket prirejen zato, ker je bila ratificirana trgovinska pogodba z Italijo.

OBČINSKE VOLITVE SE VRSE V SRBIJI 19. AVGUSTA.

Beograd, 10. junija. Občinske volitve v celi Srbiji in Črni gori se bodo vršile 19. avgusta t. l. in sicer še po starem zakonu. Vlada je opustila namero, da izvrši volitve po novem zakonu, ker je uvidela, da novi zakon do tega časa še ne bo mogel biti sprejet.

RADIKALNI KLUB ZA DR. PERIĆA.

Beograd, 10. junija. Na včerajšnji seji radikalnega poslanskega kluba je finančni minister dr. Perić po svojem eksponatu postavil vprašanje zaupanja. Ko je govorilo še par govornikov, je poslanec Andrija Protić predlagal, da se v načelu sprejme zakonski načrt o neposrednih davkih kot osnova, za podrobnosti pa se izvoli poseben odbor, ki naj prouči predlog in potem poroča plenumu. V tem smislu je predlog sprejel tudi ministrski predsednik. Prihodnja seja je sklicana za 14. junija, ko bo izvoljen tudi ta odbor.

VELIK SHOD RADIKALOV V VUKOVARU.

Beograd, 10. junija. 27. junija bodo imeli radikali veliko zborovanje v Vukovaru. V imenu radikalne stranke bo na shodu govoril Boža Maksimović.

VLADA ODGOVORI NA INTERPELACIJO O GOSPODARSKI KRIZI.

Beograd, 10. junija. Pred skupščinsko sejo se je predsednik vlade Uzunović razgovarjal s finančnim ministrom dr. Perićem, dalje s prometnim ministrom Vaso Jovanovićem in s poljedelskim ministrom Pucljem. Govorili so o stilizaciji odgovora, ki ga bodo dali na interpelacijo opozicije o gospodarski krizi.

Danes zvečer ob pol 7. uri javna telovadba »Ljubljanskega Sokola« na letnem telovadišču pod Tivolijem.

Neresno delo opozicije.

Beograd, 10. junija. Ko je bila izglasovana trgovinska pogodba z Italijo, je neki član vlade izjavil: Videli ste, kakšen hrup so napravili gospodje iz opozicije in videli ste tudi, kako resno so umevali to vprašanje. En sam govornik je govoril o netlunskim konvencijam in še ta je govoril veliko več o drugih stvarih kakor pa o konvencijah.

PROMETNA KONFERENCA.

Beograd, 10. junija. Prometni minister Vasa Jovanović je imel dolgo konferenco s svojimi pomočniki in direktorji. Na konferenci so govorili o uređitvi prometa in o poenostavljenju uprave pri železniških direkcijah in v ministristvu. Sklenjeno je bilo, da se v bodoče vse debave za to ministristvo osredotočijo v samem ministristvu in da se državne nabave vrše samo na osnovi javnih dražb, posebno nabave, ki se nanašajo na nakup premoga. Misli se, da se bo s tem preprečilo zakulisno delovanje posameznih direktorjev in pomočnikov.

IZREDNO ZASEDANJE ZVEZE NARODOV BO SE TA MESEC.

Dunaj, 10. junija. Iz Zeneve javljajo, da bo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš odšel iz Zeneve preko Dunaja in Ljubljane na Bled na konferenco Male antante, kjer se bo razpravljalo tudi o rezultatih zasedanj v Zenevi. Kakor nadalje javljajo, se namerava še za ta mesec sklicati izredno zasedanje Zveze narodov, na katerem naj bi se rešilo vprašanje o vstopu Nemčije v Zvezo narodov.

NASTOP ŠPANJE IN BRAZILIJE PROTI ZVEZI NARODOV.

Pariz, 10. junija. Zaradi nastopa Španije in Braziliije v vprašanju razširjenja Sveta Zveze narodov sta Briand in Chamberlain sklenila, da se sestanek komisije za reorganizacijo sveta, ki bi se imel vršiti 28. t. m., odgodi. Svet Zveze narodov se sestane posebej v avgustu pred sklicanjem plenarnega zasedanja Zveze narodov, da reši krizo, ki je nastala zaradi nastopa Španije in Braziliije.

NOVA POLJSKA VLADA.

Varšava, 10. junija. Drugi kabinet Bartel, ki je bil sestavljen preteklo noč, se razlikuje od prvega v tem, da sta vstopila vanj dva nova ministra, in sicer minister za finance Karner in trgovinski minister Vjatkovski. Novi kabinet ima provizoričen značaj in so ministristva za zunanje zadeve, za poljedelstvo in za prosveto zasedena le z namestniki. V socialno-demokratskih krogih smatrajo, da zasedba teh resorov po pristaših nesocialističnih strank pomeni okrepitev meščanskega elementa v vladi.

VELIKA EKSPLOZIJA V SARAJEVU.

Sarajevo, 10. junija. Včeraj popoldne je došlo do velike eksplozije v pirotehničnem zavodu. Enega delavca je popolnoma raztrgalo, mnogo drugih pa je bilo težje ali lažje ranjenih. Ranjence so prepeljali v bolnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Kaj je bil vzrok eksploziji, se dosedaj še ni moglo ugotoviti, čeprav se je takoj začela preiskava.

tudi nekaj časa zaprti.

jeva je čimdalje bogatela, Beton si je k svoji hiši prikupil še vrt. Lokar pa je bil kavalir, podpiral je mater in vzdrževal mnogo ljubice. Svoji nevesti je kupoval zlatino, opremo in obleke ter druge darove. Trgovina jim je šla tako dobro, da se je Lokar celo osmelil in blago ponudil tudi v Ljubljano trem trgovcem, ki so res naselili in v dobri veri, da je blago pošteno, tudi blago kupili. Pro svojem poslu je Lokar nastopal kot veletrgovec, imel trgovska pisma s šifro »Anton Jeriša, trgovec, Kokra«, dopisi so bili pisani s pisalnim strojem. Prejo so dali barvati radovljiškemu barverju Wagnerju.

Koncem leta 1923 sta se Lokar in Beton sprla radi Lokarjeve pohlepnosti, od tedaj naprej sta kradla vsak zase s svojimi tovariši.

Mnogo drugega zanimivega pa je razkrila razprava, ki ji je predsedoval podpredsednik deželnega sodišča Keršič, kot votanta sta fungirala sodni svetnik Golja in sodnik Kravina. V dvorani je bilo poleg Ljubljancev tudi mnogo občinstva iz Tržiča, med njimi tudi Lokarjeva mati, ki je ob koncu razprave pričela bridko ihteti.

Pri zaslišanju obtožencev Lokar le deloma prizna svojo krivdo. Z Betonom sta se seznanila »pri Jelenju« v Kranju, kjer ga je tudi Beton opozoril na Nagyjevo, ki da kupuje pavlo. Glede tiskovin s pretiskom »Anton Jeriša, trgovec« se nič ne spomni. Ko ga predsednik opozori, da je samo enemu ljubljanskemu trgovcu prodal 124 zavitkov bombaža (skoro dve in pol veliki bali, 248 kg), izjavi Lokar, da je to kupil od tihotapev.

Predsednik mu pove, da so ostali obtoženci že vse priznali, Beton pa izjavlja, da ne ve prav nič o tem ter noče nič priznati. V skladišču tovarne ni bil, blago je pa tudi on kupil od tihotapev.

Ko odvedejo Betona, se prične zasliševanje Alojzija Legata, ki v joku vse prizna, kar ve in natančno opiše, kako je pomagal Lokarju pri tatvini. Lokar je skrbno izbiral b mbaž po kvaliteti, nato pa sta ga naložila v vreče in odnesla. To je bilo dvakrat, Legat je pri tem zaslužil vsega skupaj le 450 dinarjev. Lokar pa najmanj 10.000. Dalje Legat ni hotel več krasti.

Tudi Karel Legat vse prizna in pove približno enako kot Alojzij Legat. Karel je bil leta 1924 star komaj 17 let, ko je pomagal pri tatvini. Tudi on je to napravil samo dvakrat, potem je pa nehal.

Dalje so bili zaslišani razni trgovci iz Go-

renjskega in Ljubljane, ki so kupovali od te družbe bombaž. Edino eden iz Kamne gorice je blago odklonil, ker je sumil, da je blago ukradeno.

Beton je tekom preiskave že enajstkrat premenil svoj zagovor.

Zaslišana je bila tudi priča Marija Komač, ki je povedala, kako je zvedela, da so Lokar in drugi tatovi, nakar je opozorila tudi orožnike na to.

Predsednik je nato prečital izpovedbe raznih drugih prič, med drugim tudi izjavo bivše Lokarjeve neveste, ki je sedaj poročena z drugim. Ona natančno opiše vse darove, ki jih je prejela od Lokarja, pove pa tudi, da sta bila Lokar in Beton vedno brez službe, naenkrat sta pa dobila denar. Lokar ji je rekel, da ga zasluži z veriženjem. Kar je prejela od Lokarja, mu je deloma že vrnila, deloma ji je pri nekem požaru zgorelo, za ostalo pa si je Lokar tudi pridržal njeno enomesečno plačo, ko je bila nekoč v bolnici.

Predsednik nato prebere podatke o obtožencih. Lokar še ni bil kaznovan. Beton je bil večkrat kaznovan radi hudodejstva tatvine, enkrat celo na sedem mesecev. Legat Lojze je bil enkrat kaznovan radi malenkostne tatvine in enkrat radi majhnega tepeža.

Po daljšem posvetovanju je stavil senat porotnikom 4 vprašanja. Vprašanje o krivdi Lokarja našteva 5 slučajev tatvine v skupni vrednosti 88.000 Din, deloma izvršenih skupno z ostalimi obtoženci. Vprašanje za Betonovo krivdo obsega 2 dela in končno je stavil senat še vprašanje za krivdo obeh Legatov. Nato so govorili državni pravdniki dr. Fellacher in pravni zastopniki.

Porotniki so nato po zelo dolgem posvetovanju odgovorili na prvo vprašanje za vseh pet slučajev soglasno da; na drugo vprašanje za oba slučajja soglasno da, na tretje in četrto glavno vprašanje tudi soglasno da vendar z omejitvijo do 450 Din.

Senat je videl v zadnjih dveh odgovorih formalno napako in je porotnikom ponovno stavil vprašanja, nakar so porotniki odgovorili z 9 proti 3 glasovom da, brez omejitve.

Razsodba.

Senat je nato razglasil rozsodbo in sicer sta bila Viktor Lokar in Janez Beton obsojena vsak na pet let težke ječe, poostrene vsako leto s postom. Legat Alojz in Karel sta bila obsojena vsak na eno leto navadne ječe. Vsi obtoženci so bili dalje obsojeni na zahtevo pravnega zastopnika tvrde Glanzmann in Gassner na skupno povrnitev ugo-

tovljene škode v znesku 88.000 Din. Zastopnik tovarne je tudi povdarjal, da znaša fakična škoda mnogo več, da pa se omeji le na dokazano škodo.

Mariborska porota.

Maribor, 3. junija 1926.

Senatu predseduje višji sod. svetnik Stiggar, votanta sta sod. svet. Zemljič in dr. Mihelič. Državni pravdnik dr. Hojnik, zagovornik dr. Lasič.

Roparski zavrtni umor.

Ker je še vsemu prebivalstvu pljuškega in mariborskega okraja dobro v spominu zločin, ki je bil izvršen nad Rihardom Rosenfeldom, trgovcem z dež. pridelki v Podvinih, je bila dvorana že koj ob začetku nabito polna. Na zatožni klopi sedi član družbe Zlahtič & Čič, ki sta bila nedavno obsojena. 27letni Franc Kajič iz Boštjana, okraj Krško, oženjen, steklarski pomočnik. Obtožen je, da je, najet od Ivana Zlahtiča, dne 4. februarja 1922 v Podvinih v družbi s Francem Čičem večkrat sunil z velikim nočem Riharda Rosenfelda v prsi v namenu ga usmrtiti in prilastiti si njegovo premoženje.

Obtožnica pravi: Dne 4. februarja 1922, l. je bil trgovec Rihard Rosenfeld z Brega pri Pljuju v svojem skladišču v Podvinih zavrtno umorjen in oropan. Zadel je šest vbodljajev v desno stran in enega v levo prsno stran, enega v desno stran trebuha; rane so bile do 25 cm dolge-globoke. Smrt je nastopila vsled izkrvavitve.

Tisti dan, približno ob česu, ko je bil ta zločin izvršen, so videli prebivalci v bližini Rosenfeldovega magazina in trgovine dva sumljiva individuja. Umora je bil obtožen Alojz Polak in porotno sodišče ga je v Mariboru dne 21. septembra 1922 obsodilo na smrt na vešalih. Pozneje mu je bila smrtna kazen spremenjena v dosmrtno ječo.

Alojz Polak se je dolgo časa trudil, da bi dosegel obnovitveno postopanje, toda njegov trud je bil zaman, dokler ga ni rešil Čič, ki je bil obsojen, kot znano, z Ivanom Zlahtičem radi roparskega umora družine Mikl v Studencih pri Mariboru na smrt na vešalih. — Par dni pred usmrtitvijo pa je Čič, ker je videl, da mu ni nobene rešitve več, razkril, da je Rihard Rosenfelda umoril on skupno z obtožencem Francem Kajičem, h čemur ju je najel večkratni morilec Ivan Zlahtič, ki ima nad šestnajst umorov na vesti.

Franc Kajič je bil nato aretiran ter takoj priznal, ne da bi bil vedel, da je že Čič priznal umor in tako je odpadel vsak dvom o odkritosrčnosti Čiča in njegovega priznanja.

Vsled tega je drž. pravdnik samo predlagalo obnovo kazenskega postopanja zoper Alojza Polaka in je bil Polak umora oproščen.

Umor se je izvršil tako: Zlahtič je napravil načrt za umor. Najel si je zato Čiča in Kajiča, s katerima se je seznanil v kazni. Izrečno je še poudaril Čiču, da se on tega umora ne sme udeležiti, ker ga ljudje poznajo in ker dela za Rosenfelda pošteno. Nato je dal svojima tovarišema Čiču in Kajiču natančna navodila in orožje za umor, vsakemu po eno brušeno pilo.

Čič in Kajič sta šla po določenem načrtu poprej enkrat k Rosenfeldu ter mu ponudila veliko množino jaje, ki jo je bil Rosenfeld tudi pripravljen kupiti. Rekla sta, da jih pripeljeta čez dva dni in naj se založi z denarjem. Dne 4. februarja 1922 sta prišla oborožena v njegovo skladišče. Ker ga še ni bilo tam, sta stopila morilec v bližnjo gostilno in popila pol litra vina. Ko je Rosenfeld prišel sta šla k njemu; malo sta počakala, da je odpravil dve stranki. Nato sta mu rekla: Jajca, ki ste jih naročili, pripelje voznik. Mora biti vsak čas tu! Vsi trije so se postavili tako, da so gledali proti oknu, da vidijo, če je varno za nje. Ko sta roparja videla, da ni nikogar v bližini, sta planila nanj. Prvi je skočil na njega Kajič, ga prijel za vrat in mu izpodbil noge; takoj nato je pokleknil na njega Čič, nakar sta ga jela zbadati s pilami. Pri zbadanju se je Kajič skrivila pila; brččas je zadel na kost. Mrtvo žrtev sta zavlekla v skladišče v neki koli (dejanje se je izvršilo v pisarni), jo oropala, zaklenila vrata in zbežala v gozd; tu sta si razdelila plen.

Zavrtni morilec Kajič priznava umor, pravi pa, da je moral to storiti, ker je bil prisegel Zlahtiču. Pravi, da se je prisega izvršila s istimi ceremonijami kot na sodišču. Samo da je bil tam Zlahtič belo oblečen. Iz tega sledi, da je bil čin izvršen popolnoma po načrtu, hladnokrvno in s preudarkom.

Porotniki so stavljeno jim vprašanje, ali je obtoženec kriv, da se je, najet od Ivana Zlahtiča, dne 4. februarja 1922 v družbi s Fr. Čičem R. Rosenfelda v namenu ga usmrtiti in nato oropati, dejansko letil, soglasno potrdili, nakar je bil Franc Kajič obsojen na dosmrtno ječo. Na vprašanje predsednika, ali ima kaj pripomniti, je rekel, da bi mu bila ljubša smrtna kazen, kot pa dosmrtna ječa.

Jack London:

Morski vrag.

Nato je bilo treba spustiti čoln v morje. Ta naloga ni tako enostavna za enega človeka. Ko sem odvezal vrvi, sem najprvo potegnil sprednjo vrv, za tem zadnjo, da je čoln obvisel nad ograjo; nato sem spuščal vrvi, enkrat sprednjo, enkrat zadnjo, vsako za nekoliko čevljev, dokler ni lepo visel ob ladiji. Prepričal sem se tudi, da so bila v njem potrebna vesla, jadro in rogovile za vesla. Predvsem pa je bilo treba vzeti seboj vode. Pobrall sem z vseh čolnov, kar smo jih imeli na ladiji, male vodne sodčke. Ker smo imeli vsega skupaj devet čolnov, sem tako dobil dovolj vode; tudi tovara je bilo dovolj, in ker sem bil vzel seboj obilico drugih reči, sem se skoraj bal, da bi ne bil prevelik.

Ko mi je Maud podajala razne robo in sem jo jaz spravljaval v čoln, je prišel iz predladja nek mornar na palubo. Nekaj časa je stal na privetrni strani (midva sva si bila izbrala odvetrno stran), nato pa je počasi krevsal na sredlo ladije, kjer se je zopet ustavil obrnjen proti vetru, tako da je nama kazal hrbet. Slišal sem, kako mi je srce bilo, ko sem ždel v čolnu. Maud se je sesedla na palubo, kjer je v senci ograje nepremično ležala. Toda mornar se ni okrenil; iztegnil je roke nad glavo, zazeval, da sem ga slišal, nato pa je odšel proti predladju in izginil.

V nekoliko minutah je bilo vse potrebno v čolnu; spustil sem ga v vodo. Ko sem pomagal Maudi čez ograjo in čutil njeno postavo tesno ob svoji, sem se

96

komaj premagoval, da nisem zavpil: »Ljubim te! Ljubim te!« Humphrey Van Weyden je bil koncem koncev res zaljubljen, sem si mislil, ko me je držala za roko, ko sem jo spuščal v čoln. Z eno roko sem se držal ograje, z drugo pa njo; tisti hip sem bil ponosen na svoje dejanje. V meni je bila moč, kakoršne nisem imel pred nekoliko meseci, tist dan, ko sem se bil poslovil pri prijatelju Furnsethu in odplul na nesrečnem Martinu proti San Francisku.

Ko je bil čoln v vodi, sem izpustil njene roke. Odvrget sem vrvi in skočil za njo. V svojem življenju nisem bil nikoli veslal, vendar sem izpostavil vesla in s precejšnjim naporom odveslal od ladije. Nato sem poskušal z jadrom. Mnogokrat sem gledal lovce in krmarje, kako so razvili jadro, ampak to pot sem prvič poskusil ravnati z njim. Za kar so oni rabili dve minuti, sem jih jaz mogoče dvajset; vendar se mi je naposled posrečilo, da sem vse uredil; nato sem vzel v roke krmilo in naravnal čoln po vetru.

»Tam leži Japonska!« sem dejal »Naravnost pred nama.«

»Humphrey Van Weyden«, je odgovorila, »vi ste vrl človek.«

Ozrla sva se oba iz istega nagiba, da bi še enkrat videla ladijo. Njeno nizko ogrodje se je dvigalo in zibalo na morju, jadra so se temneje videla v noči; privezano krmilno kolo je škripalo, ko se je krmilo obračalo. Nato pa nama je počasi izginila izpred oči in bila sva sama na temnem morju.

Sedemindvajseto poglavje.

Napočil je dan, siv, mrzleč. Čoln je plaval pred svežim vetrom in kempas je oznanjal, da voziva v smeri, v kateri bi lahko dospela na Japonsko. Dasi sem imel debele rokavice na rokah, me je zeblo v prste; roka me je bolela od vednega krmarenja, noge so bile vse premrzle in goreče sem želel, da bi zasijalo solnce.

Pred menoj pa je na dnu čolna ležala Maud. Bila je hvala Bogu na toplem, kajti pod njo in okrog nje so bile debele odeje. Vrhno sem ji potegnil čez obraz, da bi jo očuval pred nočnim hladom; zavoljo tega nisem videl drugega kot nejasne crise njene postave in svetlo ružave lase, ki so, okrašeni po zračni vlagi, valovali izpod odeje.

Dolgo sem zrl na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vztrajen, da se je naposled zganila pod odejami; zgornji del odeje je že odgrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zaspane.

»Dobro jutro, gospod Van Weyden«, je rekla. »Ali ste že ugledali zemljo?«

»Ne še,« sem odgovoril, »vendar se ji bližava s hitrostjo šestih milj na uro.«

Razočarana je nategnila ustnice.

»Ampak to se pravi, da prevozimo stotinštirideset milj v štirindvajsetih urah,« sem jo pomirjeval.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

za dom, obri in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji - Tudi na obroke. - Večletna garancija.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
„DUBIED“

Josip Petelinc, Ljubljana

VRTNARSKE ZADEVE

posreduje

Goikovo „Vrtnarsko podjetje“ v Kranju.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon Int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—.

NARODNI DOM
STAJERSKA KLET
OSET, Maribor
2 kegljišča, klubi, prvo-
vrstna vina.

Tri lepe
poslovne sobe
v I. nadstropju odda z no-
vembrom Pokojniški za-
vod za nameščenice v
Ljubljani, Gledališka bl. 8.

Otomane
najfinejše izdelave v da-
mastu 700 Din, v blagu
800—1000 Din, modroci iz
najfinejše trave 250 Din
in vsa tapetniška dela
najceneje Rud. Sever, Go-
spodstva cesta 6.

Celulozni les
Mehka drva, plača naj-
bolje Fructus, Ljubljana,
Krekov trg 10.

Za v Prago

priporočila podpisana tvrde vse
telovadne oblačilne
potrebščine

za člane, naraščaj in deco.
— Solidno in lepo izdelani
kroji po najnižji cen.
Zahtevajte cenikel!
BRATA CAPUDER
LJUBLJANA
Wolfova ulica 1/II.

PREMOG - ČERIN
Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Poletna
stanovanja
z opremo se dobe v gra-
ščini v Višnji gori, Okoli
gradu in v gozdu mirno
in prijazno sprejajalščice.
Vpraša se pri oskrbnikstvu.

Kupimo
star svinec. — Mestna pli-
narna, Ljubljana.